

شبکه بهداشت و درمان شهرستان شیروان

مراقبت از کاتتر

واحد آموزش بیمارستان آموزشی پژوهشی درمانی

امام خمینی (ره) شیروان

تاریخ: مهر ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: اردیبهشت ۱۴۰۳

کدسند: p-mn-45

*از تماس آب با کاتتر خودداری شود جهت استحمام باید کاتتر با پوشش ضد آب پوشانده شود. بهتر است که سر و بدن جداگانه شسته شوند تا احتمال تماس کاتتر با آب کم شود.

*از فعالیتهای سنگین و فعالیتهایی که منجر به افزایش فشار داخل شکمی می شوند مثل زور زدن پرهیز شود.

منابع:

کتاب پرستار و دیالیز

در مراجعه به مراکز درمانی یادآور شوید که از کاتتر جهت گرفتن خون و تزریق دارو و زدن سرم استفاده نشود.

زمان استحمام حتی الامکان کوتاه باشد و برای استحمام نباید زیر دوش رفت و بهتر است به صورت ترکیبی هرناحیه را شستشو دهید تا آب کمتری به سمت کاتتر سرازیر شود.

در صورت استحمام بلافاصله محل کاتتر لازم است به صورت استریل خشک و پانسمان شود.

اگر دیالیز شما به هرعلتی قطع شد ولی کاتتر به صلاحدید پزشک باقی ماند لازم است ۲الی ۳بار در هفته لوله های کاتتر در یک مرکز درمانی هپارینه شده تا از لخته شدن و گرفتگی لوله ها جلوگیری گردد.

نکات قابل توجه:

*محل ورود کاتتر را از نظر علائمی مانند تورم خونریزی و ترشح کنترل کنید.

*در صورت درد شدید در محل لوله ها و یا در قفسه سینه فوراً به پزشک مراجعه کنید.

*در صورت تب و لرز و یا احساس ناخوشی بلافاصله با پزشک خود تماس بگیرید.

کاتتریکي از راههای دسترسی عروقی در بیماران همودیالیزی است. کاتتر به زبان ساده یک لوله ی باریک و دو شاخه است که سر این لوله داخل یک رگ بزرگ قرار داده شده و به وسیله ی بخیه در محل ثابت میگردد.

بیشتر رگهای مورد استفاده رگهای گردن یا کشاله ی ران و سینه هستند. کاتتر از طریق بیحسی موضعی و توسط پزشک گذاشته میشود.

انواع کاتتر

کاتتر موقت: تا زمانی که یک روش دائمی (مثل: فیستول، گرافت یا کاتتر دیالیز صفاقی) کار گذاشته و آماده ی استفاده گردد، در محل باقی میماند و یا هنگامی که بسیار سریع نیاز به انجام دیالیز باشد از آن استفاده می شود. کاتتر موقت تا ۶ هفته قابل استفاده است، معمولاً بعد از ۳ هفته با کاتتر دائم تعویض میشود. کاتتر رانی معمولاً بعد از ۲ جلسه دیالیز تعویض میگردد.

کاتتر دائم: در بعضی بیماران نمیتوان فیستول یا گرافت گذاشت مثلاً به علت کوچک بودن رگها، بنابراین آنها نیاز به کاتتر به مدت طولانی دارند. به این کاتترهای دائم پرمکت میگویند که معمولاً ۱ الی ۲ سال کار میکنند.

آمادگی های قبل از کاتتر گذاری چیست؟

بیمار عزیز در صورتی که از داروهای رقیق کننده خون نظیر آسپرین پلاویکس و وارفارین استفاده می کنید به پزشک اطلاع دهید.

قبل از انجام کاتتر گذاری بهتراست استحمام نمایید.

موهای ناحیه تعبیه کاتتر با ژیلت تراشیده شود. نمونه ای از شما گرفته میشود که اختلالات خونریزی دهنده را در بدن شما بررسی می کند.

پزشک دلایل انجام کاتتر گذاری و راه های جایگزین و عواقب عدم انجام آن را به شما شرح می دهد.

عوارض کاتتر:

سوزن نخوردن جهت دیالیز یکی از محاسنی است که کاتتر دارد اما از مهمترین خطرات کاتتر در کوتاه مدت تشکیل **لخته و عفونت** است. برای پیشگیری از لخته

پرستار مسئول در انتهای هر جلسه دیالیز کاتتر را با محلولی به نام هپارین پر میکند. برای پیشگیری از عفونت انجام پانسمان استریل (بویژه در کاتتر موقت) الزامی است.

مراقبت از کاتتر

در طول قطع و وصل دیالیز، پرستار و بیمار جهت پیشگیری از انتقال عفونت حتماً لازم است از ماسک استفاده کنند.

سرپوشهای کاتتر همیشه بسته باشد.

پانسمان کاتتر باید حداقل سه بار در هفته در بخش دیالیز یا یک مرکز درمانی مجهز به روش استریل تعویض شود.

مراقب تاشدگی و یا خمیدگی لوله ها باشید و با آنها بازی نکنید، از ورود ضربه و یا ایجاد کشش بر روی لوله ها جلوگیری نمایید.

با استفاده از ثابت کننده ها مانند سرجیفیکس روی پانسمان گردن از حرکت بیمورد لوله ها جلوگیری نمایید.

کلمپهای کاتتر غیر از زمان دیالیز باز و بسته نشود.